

**SANDRA
NJUMAN**

DŽULIJA

Prevela
Eli Gilić

Laguna

Naslov originala

Sandra Newman

JULIA

Copyright © Sandra Newman, 2023

Translation copyright © 2024 za srpsko izdanje, LAGUNA

Džefu

PRVI DEO

Prvo poglavlje

Sve je započeo onaj čovek iz Odeljenja za dokumentaciju, iako on, onako uštogljen, namrgođen, sa starmislećim stavom kao da je iznad svega, nije znao ništa o tome. Onaj koga je Sajm zvao „Matori Namćor“.

Džuliji nije bio potpuno nepoznat. Radnici Odeljenja za prozu, Odeljenja za dokumentaciju i Odeljenja za istraživanje zajedno odlaze na drugi obrok u trinaest časova, tako da su sva lica poznata. Ali dotad je bio samo Matori Namćor, onaj koji je izgledao kao da je upravo progutao muvu i više kašljao nego što je pričao. Pravo ime mu je bilo drug Smit, iako je imala utisak da mu „drug“ ne pristaje. Naravno, ako ti je glupo da nekoga osloviš s „druže“, onda je mnogo bolje da uopšte ne pričaš s njim.

Bio je krhke građe i veoma svetle puti. Lep – ili bi bar izgledao lepo da nije uvek bio tako natmuren. Nikad ga nije videla osmehnutog ako ne računamo usiljen skrušeni partijski osmej. Džulija se jednom prešla i osmehnula *njemu*, a zauzvrat je dobila pogled od koga bi se mleko ukiselilo. Pričalo se da izuzetno obavlja svoj posao, ali ne može da napreduje jer su mu roditelji bili nelica. Verovatno je zbog toga postao ogorčen.

Ipak, nije bilo lepo kako ga je Sajm kinjio. Sajm je radio u Odeljenju za istraživanje u Ministarstvu istine i smišljao novogovorske reči. Svrha im je bila da pročiste um, ali zapravo je njihovo učenje bilo velika gnjavaža. Ljudi su se mahom snalazili kako znaju i umeju, ali Matori Namćor Smit nije mogao da kaže čak ni „nedobro“ a da se ne namršti kao da mu je ta reč oprljila usta. Zbog toga ga je Sajm pratio naokolo i ponašao se kao njegov najbolji prijatelj, samo da bi ga bombardovao novogovorskim izrazima i gledao kako se vrpolti od nelagode. Smit nije mogao da podnese ni javna pogubljenja, te je Sajm pričao o vešanjima koja je gledao, ispuštao zvuke kao ljudi koji se guše i govorio kako je smešno kad im ispadne jezik. Smit bi pozeleneo. Eto kakvu je zabavu Sajm voleo.

Džulija je samo jednom razgovarala s njim kad su se našli za istim stolom u menzi. U to vreme se još nadala nečemu s njim. Bilo je veoma malo privlačnih muškaraca u Istini i mislila je da će joj jednolični dani brže prolaziti ako bude simpatisala Smita. Stoga je previše srdačno ćaskala o novom Troletnom planu i tome kako je Proza, srećom, dobila nove radnike, pa silno nahvalila Velikog Brata i pitala kako se Dokumentacija drži.

Umesto da odgovori, izbegavao je da je pogleda i pitao: „Dakle, radiš na mašini za prozu?“

Nasmejala se. „Popravljam sve što se pokvari, druže. Ne radim samo na jednoj mašini. Kakva bi to mašina bila ako bi morala da se popravlja po ceo dan!“

„Uvek te vidam s lentom.“ Spustio je pogled na crvenu maramu Omladinskog antiseksualnog saveza oko njenog struka pa brzo okrenuo glavu kao da ga je drmnula struja. Džulija je shvatila da je se šašavi šmokljan boji. Mislio je da će ga prijaviti za seksozločin – kao da je mogla videti nastranosti koje su mu se vrzmale po glavi!

Pa, posle toga nije više bilo svrhe. Čutke su završili obrok.

To se promenilo onog dana kad je O'Brajen došao u Prozu, jednog jutra početkom maja kad je duvao oštar vetar, a ceo

London škripao, zavijao i izgledao kao da će se srušiti. Zbog O'Brajena je u Prozi nastala ludnica – svi su radili punom parom da pokažu koliko su vredni – ali Džulijini zadaci su presušili. Celo prepodne se šetkala po mostiću i uzalud motrila hoće li neko podići žutu zastavu – znak da je potrebna popravka. Uglavnom su nicali kao korov i Džulija je po ceo dan trčkarala okolo uz hor: „Drugarice, nešto tandrče... O, sad je prestalo. Možeš li samo da proveriš?“ Ti pozivi su uglavnom bili samo izgovori da se radnik iskrade kako bi razmenio par reči s nekim i eksirao džin, a Džulija je uvek prihvatala igru, isključivala mašinu i pravila se da traži uzrok avetinskog kvara.

Danas, nijedna mašina u odeljenju nije zatandrkala. Svi su se previše plašili da bi O'Brajen mogao pomisliti da su saboteri. Džulija je čitavo prepodne išla tamo-amo po mostiću, žudeći za cigaretom. Ali znala je da bi cigareta samo učvrstila utisak da dokoličari, a to je zločin.

Odeljenje za prozu nalazi se u ogromnoj fabričkoj hali bez prozora koja je smeštena na prva dva suterenska sprata Ministarstva istine. A najveći deo tog prostora zauzima mašinerija za zaplete, osam mamutskih sprava koje izgledaju kao jednostavne kutije od svetlucavog metala. Ako ih otvoriš, dočekaće te zbunjujuća hrpa senzora i zupčanika. Samo Džulija i njena koleginica Esi znaju kako da se uspužu unutra a da ne naprave štetu. Centralni mehanizam je kaleidoskop. On ima šesnaest pari kandži koje biraju elemente zapleta i onda ih premeštaju; stotine metalnih matrica koje se postavljaju pa odbacuju sve dok se ne nađe grupa koja se uklapa. Taj uspešan obrazac se slaže – ponovo mašinski – na magnetizovanoj ploči. Ploča se spušta u posudu s mastilom, zatim se vadi i pravi se otisak na rolni papira. Odštampan deo papira se seče. Šef proizvodnje podiže proizvod.

Dobija se odštampana tabela, koju šaljivo zovu „loz“, sa šifrovanim elementima priče: žanrom, glavnim likovima, ključnim odlomcima. Jedan prepravljivač je svojevremeno pokušao

da joj objasni kako se tabela tumači, ali uzalud. Čak i posle pet godina u toj hali Džulija ne bi mogla da ih razlikuje od istazij-skog slikovnog pisma.

Džulija je gledala kako šef proizvodnje odseca novu odštampanu tabelu s rolne pa maše da se mastilo osuši. Zatim ju je smotao i ubacio u zeleni cilindar, koji je gurnuo u pneumatsku cev. Džulija je sa svog uzdignutog mesta gledala kako cilindar leti kroz splet providnih plastičnih creva na tavanici pa pada u korpu u južnom delu hale. Tamo su Prepravke, gde muškarci i žene sede u dugim redovima, mrmljaju u kašipise i pretvaraju lozove u romane i priče. Ali taj deo posla ne uključuje mašine, tako da Džuliju ne zanima.

Općinjavala ju je mašinerija za zaplete, njeno funkcionisanje i sve što može da zapne. Znala je kako se pravi mastilo i volela je da objašnjava zašto plavo pravi nevolje. Znala je kako se papir drži nepomično i zbog čega može da se iskrivi ili izgužva. Dobro je znala kad je neki deo mašine na izdisaju i kako da sroči trebovanje za novi kako je Komisija za kapitalna dobra ne bi odbila. Ali o knjigama koje su bile krajnji proizvod znala je veoma malo, a još manje su je zanimale.

Jedan momak iz Prepravki rekao joj je da ni njega ne zanimaju, iako je ranije strastveno čitao. „Ako voliš kobasice, kažu da nikad ne bi trebalo da vidiš kako se prave jer ti se ogade. Tako je sa mnom i knjigama.“ Džulija se nije slagala s tim. Ona je kobasice i pravila i jela bez ustezanja. Čak je jednom zbog opklade pojela sirovu kobasicu. Ali to jeste tačno za knjige *Pobeda revolucije: Sve za Velikog Brata* ili *Medicinska sestra u ratu VII: Larisa*.

Dok je razmišljala o tome, dokono je posmatrala O'Brajena. Šetao je po hali, držao spontane govore, zapitkivao, srdačno se osmehivao. Oni koji su bili dalje od njega radili su oborenih glava i bezizraznih lica. Trudili su se da podražavaju mašine što bolje mogu i mnogima je to zadivljujuće dobro polazilo za rukom. Međutim, svi koji su bili blizu O'Brajena, okretali

su se prema njemu, ozareni plahom nadom, nalik cveću koje se okreće prema suncu. Nekolicina je podlegla iskušenju da napusti radna mesta i okupi se oko njega, zaneseno ga slušajući. Naravno, priče člana uže Partije uvek odnose prevagu nad poslom.

S mostića je najupadljiviji bio fizički kontrast između O'Bra-jena i njegovih slušalaca. O'Brajen je, kao i svi članovi uže Partije, nosio zift-crni kombinezon od debelog američkog platna koji mu je toliko dobro stajao da je sigurno krojen po meri. Svi ostali su bili iz šire Partije, te su nosili plave najlonske kombinezone koji su bili ili preuski ili komično preveliki. Posle prvog nošenja, najlon bi se raširio na kolenima; posle dvadesetog, na tom mestu bi odebljao od zakrpa. Boja se ispirala u pranju i neujednačeno je bleдела, tako da je svaki kombinezon bio neznatno drugačije razlivene plave nijanse. Naspram O'Brajenove visoke prilike snažne građe, radnici Proze bili su ili tužno mršavi ili trbušasti. Kao i svi plahi ljudi, imali su pogrbljen stav, dok je O'Brajen stajao pravih leđa i podsećao na bika. Iako nije imao fizičke nedostatke, čovek je nehotice zamišljao da su mu krupne šake pokrivene ožiljcima na zglobovima prstiju ili da mu je prćast nos polomljen. A ne treba smetnuti s uma ni njegov šarm: pored njega se svaki muškarac osećao kao da mu je drag prijatelj, a svaka devojka kao da mu je zapala za oko. Sve je to obmana, naravno, ali nehotice im se dopadao.

Džuliju je podsetio na film u kome član uže Partije zaglavi u Drugom zemljoradničkom regionu i na kraju spase useve. On je jedini primetio da kukuruz ne napreduje jer ga je sićušni insekt proždirao iznutra. To je bilo zbog njegove velike pameti, oličene lepim naočarima koje je nosio na vrhu nosa. Kad je došlo vreme da pomogne sa žetvom, sklopio je te naočare, gurnuo ih u džep i zadivio seljake sirovom snagom. Devojke su uzdisale za njim, a nadničari su urlali od smeha zbog njegovih prostih viceva. O'Brajen je bio baš takav, sve do naočara sa zlatnim okvirom i devojaka što uzdišu. Čak se i Margaret iz

Džulijinog hostela stvorila pored njega kod Mašine 4 i, rumenih obraza i s jednom šakom u tamnoplavoj kosi, smejala nečemu što je rekao. Margaret čak ne radi u Prozi i nije imala nikakav opravdan razlog da bude tu. A iza nje su stajali Sajm i Emplfort, koji rade s njom na desetom spratu. Mora da su sve troje čuli da je O'Brajen tu i odmah dotrčali.

Džulija je ozlovoljeno skrenula pogled jer bi trebalo da ona ćaska s O'Brajenom – ne zato što joj se sviđaju njegove plave oči, već da vidi trebaju li mu kućne popravke. Većini jesu potrebne: prođe čitava večnost dok domari dođu, a kad se to napokon desi, nikad nemaju delove. Džulija radi kućne popravke jer joj je to zanimljivo – bar tako kaže – ali gotovo svi joj tutnu pedeset dolara kako pristojnost nalaže. A popravljati stvari članovima uže Partije moglo bi da se, pa, veoma isplati čak i ako ne plate ništa. U stvari, možda je i bolje ako ne plate. To znači da se prema tebi ophode kao prema prijatelju. Džulija je čula za ljude koji su dobili posao ili stan zahvaljujući baš takvim prijateljima.

O'Brajen bi bio savršen prijatelj. Međutim, Džulija je ostala na mostiću i zadržala izraz poslušne pažnje na licu. Naježila se pri samoj pomisli da pride tom čoveku. O'Brajen je iz Ministarstva ljubavi.

Utom je isključena struja u svim mašinama. Zavrtele su se i usporile uz škripanje nalik velikoj životinji koja je uzdahnula i nezgrapno spustila ogromno telo na zemlju. U tišini koja je usledila – smešnoj tišini, tišini nalik ogluvelosti posle eksplozije bombe – začu se pištaljka za Dva minuta mržnje.

Radnici Proze su, zajedno s još desetak odeljenja, pohađali Mržnju u Dokumentaciji. Tamo je bilo prostora jer je polovina sale ispražnjena Malim amandmanom 1979. Za zaposlene u Prozi je to lep predah jer rade u dubinama bez svetlosti, dok je Dokumentacija na desetom spratu i redovi prozora pružaju se

preko sva četiri zida. Caka je u tome što nisu smeli da koriste liftove – zdrava vežba, drugovi i drugarice! Da stvar bude gora, postojala su tri „avetinjska“ sprata na kojima su nekad bile kancelarije u kojima je vrvelo od ljudi, ali sad su zvrjale prazne, tako da je deseti sprat zapravo bio trinaesti. To je značilo ne samo tri dodatna sprata već i da su morali da prođu kroz te spratove mrtvih.

Veći deo svakog odmorišta zauzimao je teleekran. Sajmu i Emplfortu je penjanje teško padalo te su se, zadihani i brišući znoj sa čela, često zaustavljali – naizgled očarani onim što su teleekrani prikazivali. Džulija bi se iz navike osmehnula svakom teleekranu pored kog prođe, zamišljajući kako razveseljuje nekog čoveka koji umire od dosade. Njoj nije bilo teško da se penje stepenicama. Imala je dvadeset šest godina, nikad nije bila jača i svakako se nikad nije tako dobro hranila. Danas je bila posebno živahna posle dugačkih dosadnih sati besposličarenja, pa je trčkarala stepenicama, ćaskala sa svima na koje je nailazila, hvatala ih za ruke i smejala se njihovim pošalicama. Sajm joj je nadenuo nadimak „Volute Me“, zbog čega bi se ponekad zamislila, ali moglo je biti mnogo gore. Tek pri kraju je naglo usporila jer je videla da bi mogla da pretekne O'Brajena. Zbog toga mu je bila za petama kad su svi nahrupili u Odeljenje za dokumentaciju.

Prvo je ugledala Smita – Matorog Namćora. Postavljao je stolice u redove i, zaokupljen zadatkom, izgledao iznenađujuće dopadljivo. Vitak muškarac od četrdesetak godina, veoma sve-tao i sivook, ličio je na čovu s postera „Imajte poštovanja prema našim intelektualcima“ mada nije imao teleskop, naravno. Izgledao je kao da sanjari o nečemu hladnom ali lepom. Možda je razmišljao o muzici. Kretao se s приметnim zadovoljstvom iako je neznatno hramao; videlo se da voli fizičku aktivnost.

Međutim, čim je ugledao Džuliju, zgađeno je skupio usne. Zapanjujuće je koliko se promenio zbog toga: od jastreba u reptila. Džulija je pomislila: „Ne fali ti ništa što dobro fircanje

ne može popraviti!“ Umalo se nije nasmejala jer je to, naravno, istina. Njegova prava nevolja nije to što su mu roditelji bili nelica, niti što ne može da se pridržava partijske doktrine, pa čak ni njegov gadan kašalj. Matori Namćor je imao težak slučaj seksa koji se ukvario. I, naravno, za to je kriva žena. Ko drugi?

Bez mnogo razmišljanja, Džulija je prišla i sela odmah iza njega. Pravdala je to time što je ta stolica bila odmah do prozora. Ali kad se Smit ukrutio od nelagode zbog njene blizine, pakosno se obradovala. Na niskoj polici pored nje stajala je samo jedna knjiga: stari Rečnik novogovora iz 1981, pokriven tankim slojem prašine. Zamislila je kako provlači prst kroz prašinu pa mu tom štrokom piše po potiljku – možda *Dž* za Džuliju – iako to nikad ne bi uradila, naravno.

Jedina nevolja je bila u tome što je odatle osećala njegov miris. Po svemu je trebalo da zaudara na buđ, ali osećao se na fin muški znoj. Utom je primetila njegovu kosu, gustu, lepu i verovatno meku na dodir. Stvarno je nepošteno što Partija izvitoperi zgodne dase. Neka uzme Emplforte i Sajmove, a Smitove neka ostavi njoj.

Tad je, vidi ti to, Margaret prišla i zauzela stolicu pored Smita. O'Brajen je išao za njom pa joj seo s druge strane. Margaret i Smit nisu obraćali pažnju jedno na drugo. Svi iz Dokumentacije su takvi. Čitati starmisli po ceo dan opasna je rabota i dokumentarci se drže dalje jedni od drugih. Međutim, Džuliju je sad kopkalo zašto je O'Brajen išao za Margaret. Sigurno mu se ne *sviđa* njeno smeškanje i uzdisanje?

Skrenula je pogled – to je uvek najsigurnije kad neko radi nešto neuobičajeno – pa se zagledala kroz prozore. Proleteo je list iz novina, mahnito se vrteći, pa se naglo raširio i obrušio prema krovovima daleko ispod njega. S ove visine se prolska naselja nisu razlikovala od partijskih; to je uvek čudno. Nije odmah razabrala praznine na mestima koja su pogodile bombe; na ulici su svugde oko tebe i London ponekad više liči na krater nego na grad. Preko dana je zabranjeno koristiti naftu

za ličnu upotrebu, ali videla je retke pramičke dima što su se izvijali iz menzi u distriktu A1. Isključenja struje su takođe bila na snazi i prljavi neosvetljeni prozori poslovnih zgrada tamno su bleskali poput mora.

Ogroman teleekran na obližnjoj zgradi Ministarstva saobraćaja delimično je zaklanjao pogled, a na njemu se vrteo spot koji je stvarao iluziju da dnevna svetlost žmirka i blago se menja. Jednostavne sekvence su se ponavljale. Prvo se grupa dece rumenih obraza nedužno igrala na igralištu. Na horizontu se povećavala mutna skupina perverznjaka, Evroazijata i kapitalista koji su pružali zlostavljачke ruke prema deci. Zatim se pojavio obris Velikog Brata i potisnuo nasilnike, a na nebu se ukazao slogan: HVALA, VELIKI BRATE, NA NAŠEM BEZBEDNOM DETINJSTVU! Nakon toga bi se ponovo pojavila ista deca, sad u uniformama dečjeg saveza, Uhoda: sive bermude, plava košulja i crvena marama. Razdragane Uhode marširale su sa zastavom s natpisom engsoc, a slogan na nebu se promenio u PRIDRUŽI SE UHODAMA! Tad bi se slika zacrnila i ponovo bi se pojavio prvi kadar.

Iznad tih prizora marljivo su vijugali helikopteri. Prvo bi se primetili veliki, koji su se čuli čak i iza debelih okana. U njima su sedeli pilot i dva mitraljesca, a ponekad bi se video mitraljezac kako ležerno sedi pored otvorenih vrata s crnom mašinkom naslonjenom na koleno. Čim bi čovek pomislio na helikoptere, počeo bi da primećuje i jata mikrokoptera ispod velikih, koji su izgledali kao njihovi roditelji. Mališama se daljinski upravljalo. Oni služe samo za nadzor i u naseljima šire Partije čovek često podigne pogled s onog što radi da bi ugledao mikrokopter kako lebdi pored prozora poput bučne ptice.

Ali najupadljivije je Ministarstvo ljubavi. Ono se uzdiže iz rasula ruševina i niskih zgrada kao belo peraje koje izbija iz mutne smeđe vode. Na blistavoj površini zgrade videle su se malene prilike radnika, zakačenih za tanane ornamente od kablova, kako ribaju sablasno snežnobeke zidove. Ako se izuzmu ti

sitni obrisi, zgrada je bila toliko bela da je delovala kao odsustvo: kapija u ništavilo prosečena kroz oronuli grad i oblačno nebo. Ljubav nije imala nijedan prozor te je stroga lepota zdanja izgledala kao da guši. Džulija je čula da tamošnji miševi nemaju oči; nemaju potrebu za njima pošto nema svetlosti. Naravno, to su budalaštine. Četiri velika Ministarstva su uvek osvetljena, čak i za vreme isključenja struje. Ipak, Džuliju su mučili ti mitološki slepi miševi. Oni su oličavali prave užase iza tih zidova, užase koje ljudi ne vide pa ih zamišljaju iz neznanja.

Jugozapadno od Ljubavi blistala je skromnija staklena kula Ministarstva izobilja. Još dalje prema jugu, Ministarstvo mira se naziralo kao sjaj u magli. A još dalje, Džulija je videla blagu zelenu izmaglicu. To su sigurno polja na samom obodu Londona. Uvek je tu izmaglicu doživljavala kao Kent – Poluautonomnu zonu 5, kako se pravilno naziva – gde je odrasla.

Većina radnika u Istini rodila se u gradu i prolazila je pored prozora čak i bez letimičnog pogleda, ali Džulija nije mogla da se nagleda Londona. Dopadali su joj se čak i razrovani, ruševni i divlji delovi van partijskih naselja. London je najveći grad Piste Jedan, najnaseljeniji grad u čitavoj Okeaniji, od šetlandske poluautonomne zone do argentinske ekonomske regije. Džulija nikad nije prestala da se oseća kao srećnica zato što je tu budući da se rodila u poluautonomnoj zoni, među kravama i logorima.

Dok je gledala kroz prozor, sala se napunila i Smitov miris se izgubio u opštem vonju prljavog veša, kiselog daha i jeftinog sapuna. Neki ljudi su već izgledali ogorčeno, spremni za Mržnju. Takvi su uvek bili čudni dok su se ukrućeno preteći kezili i streljali isključen teleekran pogledom. Kao i uvek, Džulija se uzrujala zbog pomisli da ovog puta neće uspeti, da će gomila pokušati da besni pa postićeno odustati ili naprosto prasnuti u smeh. Kad god bi to zamislila, videla bi sebe kako ustaje i savesno grdi te podrugljivce. Ali ako bi se to desilo, ona bi prva prasnula u smeh.

I tad je počela. Pre nego što se čuje, Mržnja se oseti: vibracija nalik grmljavini koja se raspline u preglasno škripanje. Kao da su same metalne stolice zujale, a potom svetla proključala od migrene. Svi se ljutito razvikaše kad se preko celog teleekrana pojavilo poznato prezreno lice Emanuela Goldštajna.

Bilo je to usko lice intelektualca s blagim izrazom, za koji se brzo ispostavilo da je prepreden i lažan. Iza naočara, oči su istovremeno bile detinjaste i razuzdane. Pune usne uvek su bile vlažne. Zbog toga bi ti došlo da prekrstiš noge. S oblakom bele kose nalik vuni i oteklih crta lica podsećao je na ovcu. Čak su i njegove žalbe zvučale kao blejanje. Kad je snimak počeo, on je držao govoranciju koja je najpre zvučala kao bilo koji partijski govor. U stvari, često je koristio novogovor: *zlo misao je nadvladala višedobro pravoboraca*. Morao si pažljivo da slušaš kako bi razaznao da je to niz napada na Okeaniju, Partiju i njihov način života.

Emanuel Goldštajn je svojevremeno bio heroj revolucije, u kojoj se borio uz Velikog Brata. Ali onda se okrenuo protiv Partije i otada je svu lukavost i energiju usmeravao ka uništenju Okeanije i njenog naroda. Niko nije pošteđen njegove zlobe. Ako ne može da okrene građane protiv Partije, onda će otrovati vodovod. Ako ne može da pokvari decu, onda će bombardovati njihove škole. On je prezirao sve što je smerno i hrabro jer sam nije imao te osobine te je zbog toga mrzeo Velikog Brata iz sveg izopačenog, parazitskog srca. Iako su mu govori uvek obilovali providnim lažima i besmislenim poštapalicama poput „slobode govora“ i „ljudskih prava“, ipak mu je polazilo za rukom da obmane ljude. Njegove pristalice su krive za sve što krene naopako u Okeaniji, od sabotaza zbog kojih niko nema dovoljno hrane do podrivanja vojničkog morala, što sprečava Okeaniju da pobeđi u ratu.

Naravno, jasno je da sve to ne može biti istina. Toliko je priča o Goldštajnovim zločinima da bi mu bilo potrebno hiljadu godina da ih sve izvrši. London je navodno preplavljen

njegovim teroristima, ali niko nikad nije video jednog uživo. Priče o tome kako je Goldštajn više puta izbegao pravdu bile su posebno neuverljive i uvek su uključivale zapanjujuće hrabre podvige naših Momaka u crnom kao i ponižavajuću zgodu u kojoj zlotvor pada na zadnjicu ili cvili i moli za život pre nego što ga u poslednjem trenutku izbavi neki zlikovac – uglavnom visoki partijski funkcioner koji je dan ranije pao u nemilost.

Danas je Goldštajn govorio o ratu na krajnje nezreo i uvredljiv način, kao da je samo Okeanija kriva za ratovanje. Nije nimalo mario za ljude koje je bomba ubila tog jutra. Za slučaj opasnosti da neko nasedne, iza njegove glave su marširali evroazijski vojnici – beskrajna poplava rmpalija grubih lica. Mržnja je sad bila u punom jeku, čitava prostorija se ustalasala i svi su vikali. Margaret je ljupko pocrvenela, širom otvorenih usta od senzualnog besa, a O'Brajen je muževno ustao kao da će se obračunati s omraženim neprijateljem. Čak je i Smit urlao s iznenađujućom osvetoljubivošću i grčevito šutirao prečku stolice. Pitajući se da li se Smit folira, Džulija se načas izgubila u mislima, što je opasno. Tad je strava prostrujala njom. Zaboravila je da nastavi da viče. Sad je osetila da će zevnuti.

Impulsivno je s police pored sebe zgrabila stari Rečnik novogovora. Duboko je udahнула, dreknula: „Svinjo! Svinjo! Svinjo!“ i zavitlala tešku knjigu preko glava ostalih. Rečnik se prevrnuo u letu pa tresnuo u ekran uz glasan udarac. Svi su se štrećnuli, a Džulija se tad zapitala je li to bilo pametno. Njen postupak bi mogao da se shvati kao napad na ekran. Teleekrani su veoma robustni i knjiga zaista ne može da ih ošteti – ali da li O'Brajen to zna? Šta ako pomisli da je taj čin sabotaza?

Međutim, O'Brajen je i dalje vikao, ne primetivši šta je uradila. Sad su drugi na ekran bacali šta god im dođe pod ruku. Jedan čovek je gađao teleekran kutijom cigareta, dok je drugi zavitlao svoju cipelu. Džulija se oznojila od straha, ali uspela je. Poriv za izdajničkim zevanjem je nestao.

Slika na ekranu se menjala. Goldštajново lice pretvorilo se u pravu ovčiju glavu, a glas u otegnuto piskavo blejanje. Tek

što su ljudi počeli da se smeju i rugaju, na mestu ovce se pojavio kršni evroazijski vojnik. S mašinkom u rukama, skočio je prema gledaocima. Neki u prednjem redu poskočiše.

Ali ta slika se odmah povukla pred umirujućim licem Velikog Brata – vođe Partije – koji je imao oko četrdeset pet godina, gustu crnu kosu i crne brkove. Taj Veliki Brat je ličio na sebe iz mlađih dana sa slika na posterima gde golih mišica poziva na regrutaciju i na sebe kao dete sa bedža Uhoda, ali istovremeno se i razlikovao od njih. Vođa u zrelim godinama bio je lep i moćno muževan, a delovao je čisto i ohrabrujuće. Decenijama se borio uz svoj narod i doživeo je da vidi kako njegove vizije postaju stvarnost. Za to vreme su ga bezbroj puta izdali ljudi koje je smatrao pravim drugovima a kapitalisti su pokušavali da ga ubiju, ali on je ostao nesalomiv pred Potopom. Razumeo je običnog čoveka i sve njegove muke. Bio je veliki čovek, ali i dobar. Ne moraš biti budala da bi voleo Velikog Brata; šta god da se dešava, ta ljubav je uvek prisutna.

Kad je Veliki Brat progovorio, svi su se približili ekranu kao da se kupaju u njegovoj svetlosti. On je rekao: „Mi stojimo kao jedan. Istina je naša...“ Sledilo je još velikih, običnih reči koje su Džuliji ulazile na jedno uvo i odmah izlazile na drugo. Margaret se nagnula preko naslona slobodne stolice ispred sebe, promrmljala: „Spasioće moj!“ pa zagnjurila lice u šake. I Smit se naginjao unapred, podigavši svetlu glavu.

U poslednjim sekundama lice Velikog Brata je nestalo, smeњeno trima suštinskim partijskim sloganima napisanim debelim crnim slovima na crvenoj pozadini: RAT JE MIR. SLOBODA JE ROPSTVO. NEZNANJE JE MOĆ. Zatim se teleekran zacrneo i gledaoci su videli samo svoje odraze. Počeli su da kliču: „V-B! V-B! V-B!“ Najpre su vikali neusaglašeno i zbrkano, ali brzo su našli spor, ujednačen ritam. Oni koji su još sedeli sad su poustajali, neki su trupkali nogama ili udarali u naslone stolica. Taj deo rituala uvek je predstavljao oslobađanje. Svi su se opustili i široko osmehivali. Još jedna misao je valjano promišljena,

još jedno osećanje je doživljeno kako treba. Čovek je video koliko Partija malo traži, na kraju krajeva. Ne moraš da znaš sve najnovije novogovorske reči ni da se mučiš da veruješ u protivrečne stvari. Ako mrziš neprijatelja, možeš biti voljen. Ljudi su se budalasto osmehivali jedni drugima, a nekima su oči bile pune suza. Imali su dobru Mržnju.

Ostala je samo manja briga: znati kad da prestaneš da kličeš. Ne želiš prvi da začutiš, ali nije dobro biti ni poslednji. Džulija je odlučila da se ravna prema O'Brajenju – ali čim je to pomislila, on se okrenuo i zapanjila se kad je videla da je već prestao. Izraz lica bio mu je čudan – ne radostan već razgaljeno zainteresovan. Džulija je to prvo protumačila kao seksualno zanimanje i iznenadila se zato što ga je obična Margaret privukla.

Međutim, O'Brajen nije gledao Margaret. Koliko god to bilo nemoguće, ukrstio je pogled sa Smitom. A Smitu je lice bilo otvoreno, opušteno, sijalo je od neke tajanstvene blagosti. Podsećao je na livadu koja svetluca na sunčevoj svetlosti.

Džulija je nagoni skrenula pogled i utom je klicanje prestalo. Zatvorila je usta posle poslednjeg nepotrebnog „B!“ pa ih opet pogledala. O'Brajen i Smit su ponovo ozbiljnih izraza lica gledali ispred sebe. Čovek nikad ne bi pomislio da su uopšte primetili jedan drugog.

Ona više nije bila sigurna šta je videla. Ljudi gledaju jedni druge. Zašto bi to imalo dublje značenje? Smitov izraz pun ljubavi nije se mnogo razlikovao od lica ostalih koji su klicali. I zar je toliko iznenađujuće što je O'Brajen gledao Matorog Namćora s uzdržanom razgaljenošću? Sajm to radi svakog dana.

Ljudi su sad ustajali sa stolica. Emplfort je prišao O'Brajenju pa počeo ulizički da priča o novim kvotama za poeziju. A O'Brajen je odisao iskrenošću dok je klimao glavom sa zanimanjem. Smit je počeo da skuplja stolice, ponovo namrgođen, isti kao i uvek.

Ne, ipak se ništa nije desilo. Džulija je izbacila taj događaj iz glave i ustala jer ju je čekalo dugo pešačenje natrag do Proze.

Drugo poglavlje

Posle Mržnje, Džulija se odjavila na dva sata pod izgovorom „Mučnina: Menstruacija“. Zapravo će otići u svoj hostel da odguši nepopustljivo zapušten klozet. Možda je trebalo da odloži tu popravku pošto je O'Brajen njuškao po zgradi, ali hostel ima samo dva klozeta i Džulija je znala iz iskustva da će se drugi neminovno zapušiti do sumraka. U svakom slučaju „Mučnina: Menstruacija“ je povlastica koju sve devojke koriste i zloupotrebljavaju. Niko se nije ni pretvarao da to ima veze s mučninom pa čak ni s određenim datumom u mesecu. Na prijavnici niko nije ni trepnuo zato što je Džulija potpisala revers za vodoinstalatersku sajlu. Naravno, svi stražari su muškarci; možda misle da je to neophodna alatka za menstruaciju.

U to doba je parkiralište za bicikle bio pusto. Samo je domarka dremala na stolici. Pored nogu joj je stajala boca džina pobede. Stotine trošnih bicikala crvenih kao paradajz stajalo je nagnuto na naslanjačima ispod niza postera VELIKI BRAT TE POSMATRA i zastave sa sloganom VOZITI BICIKL JE ZDRAVO! Većina dvotočkaša bila je beskorisna, naravno, s lancima ispućalim od rđe i iskrivljenim žbicama. Džulija je jutros sakrila pouzdani atlantik između dva stara iskrivljena bicikla, ali ipak

ga je neko primetio i maznuo. Prelazila je pogledom po redovima ne bi li ugledala traku ili nit vune – oznake kojima ljudi označavaju ispravne dvotočkaše. Trebalo joj je deset minuta da nađe robustni stari internacional koji joj je ulivao dovoljno poverenja za vožnju do kuće.

Dok je odlazila, spoljni teleekrani na Ministarstvu prikazivali su muzički program za drugi obrok: talasi su se lomili na obali uz pesmu *Devojka iz Okeanije*. Na zidovima obližnjih zgrada stajali su redovi postera Velikog Brata: VELIKI BRAT TE POSMATRA! VELIKI BRAT TE POSMATRA! VELIKI BRAT TE POSMATRA! Pored tih reči, samo je njegovo ozbiljno, brižno lice ispunjavalo poster tako da je izgledalo kao da se širi izvan okvira papira i hrli ka tebi. Kad je Džulija stigla do raskrsnice, posteru su pokrivali svaku raspoloživu površinu kako levo tako i desno. Jednom je videla kako neki čovek izvodi trik s kartama koje su se sve pretvorile u kralja pik. Zatim je promešao špil tako da su sva lica samo projurila, jezivo ista. Posteru su bili opčinjavajući upravo na taj način. Celom ulicom su promicali pored nje kao vojnici koji marširaju dok je sentimentalni refren *Devojke iz Okeanije* dopirao kroz sve otvorene prozore, s teleekrana na autobuskim stanicama, sa zvučnika pričvršćenih za drveće u Parku decembarskih mučenika. Čak je i Džuliji delovala dirljivo iako je volela o sebi da misli kao o oguglaloj i ciničnoj. Dok je vozila s vetrom u kosi, muzikom koja je treštala i Velikim Bratom koji ju je gledao sa svih strana, osetila se kao prelepa fabrička radnica iz filma *Slobodna Pista Jedan*, koja je odbacila pravu ljubav kako bi se posvetila borbi protiv neprijatelja engsoca. Pesma i sanjarija su iščilele tek kad je skrenula u staru pravničku četvrt, gde je počinjao prolski London.

To je svet bombardovanih i oronulih kuća poduprtih nasumičnim komadima drveta kako se ne bi raspale. Pokoji zid bio je ojačan delovima stabala stesanih sekirom da bi se uklopili. Nijedan prozor nije bio ceo; svi su bili zamandaljeni ili zamenjeni isprljanom crnom tkaninom koju dodeljuje vlada. Tu nije bilo struje. Preko dana, svi koji tu žive bi izašli na ulice, na koje

su iznosili nameštaj. Ljudi su sedeli i pili čaj, igrali karte, krpili odeću pod sklepanim zaklonima od crne tkanine i ostacima bombardovanih kuća. Džulija je morala da pazi na decu koja trče, pijance, mokre naslonjače, bačene boce. Bilo je uznemirujuće što bi svi prolaski glasovi utihnuli kako bi se približila na biciklu, ali niko nije podigao glavu da je pogleda. U partijskom kombinezonu kao da je nosila plašt koji je čini nevidljivom.

Tu četvrt koja je vrvela od ljudi presecale su dve prašnjave jaruge na mestu gde su vođene bombe sravnile sve sa zemljom. Ni u jednoj nije ostalo ništa od puta te je Džulija morala da siđe s bicikla i prenese ga preko gomila šuta. Prvo zgarište bilo je relativno novo. Gipsana prašina i dalje se kovitlala u vazduhu dok je jedna porodica prebirala po ruševinama ne bi li našla nešto što će prodati. Njihova najlepša ćerka – crnooka beskućnica stara devet-deset godina u somotskoj haljini za dva broja većoj – sedela je na čebetu pored puta ne bi li prolaznicima prodala ono malo stvari što su iskopali: izandale cipele, stare eksere i šrafove, izgrebane naočare.

Drugi jarak je već dugo tu, tako da su ga ispunile udžerice. Vrbina trava rasla je posvuda na krhotinama. Tu su se skućili ljudi koji su živeli u srušenim zgradama, ali i nomadi koji su putovali s jednog mesta na drugo, mahom demobilisani vojnici koji nisu dobili dozvolu trajnog boravka u Londonu. Takva mesta smatrana su opasnim i devojke su ozbiljno upozoravale jedna drugu na njih. Ali ponovilo se isto: ispijeni čovek je čuo da se Džulija približava i podigao glavu s vatre na kojoj je kuvao nešto, ali čim je video njen plavi kombinezon, pravio se da je pred njim samo vazduh.

Kad je stigla do Hajberija s partijskim ulicama oblepljenim posterima Velikog Brata, napetost je popustila i tad je shvatila koliko je živčana postala. Na granici je salutirala policajcu, kome se držanje opustilo pa je naslutila da se široko osmehnuo iza maske. Vladala je tišina sve dok nije prošla visok zid fudbalskog stadiona s muralom Batlerovog čuvenog gola protiv Istazije. Istazijski dres je nedavno prefarban u belo, što je bio

nagoveštaj da je savez s Istazijom na izdisaju. U Džulijinoj ulici je drvored kestena bio u cvatu i izgledao je praznično zbog debelih crvenih traka vezanih oko stabala označenih za seču. Grupa dece igrala se na pločniku. Kad je Džulija sišla s bicikla i pogurala ga prema hostelskom zidu, sva su zapevala, okruživši devojčicu koja je s gumenom lopticom oko gležnja skakutala po poljima iscrtanim kredom. Džulija je prepoznala igru: zvala se Obesi i'. Polja su predstavljala vešala, a igrač je skakutao po njima u ritmu pesmice. Ako bi stopalom ili gumenom lopticom dodirnuo liniju nacrtanu kredom, postao bi „neprijatelj“ i „obesili“ bi ga.

Tu igru je osmislila legendarna Mami Fej iz Dečjeg odeljenja u Ministarstvu istine – ona je napisala i pesmice *Zakletva malog Uhode* i *Prasence ne može da se sakrije*. Igra je napravljena u čast vešanja trojice najpoznatijih Narodnih neprijatelja: prebega Raderforda, Aronsona i Džounsa. U svom prepoznatljivom stilu, Mami Fej je dodala zamišljenog čiku spisku neprijatelja – u dečjim pričama bi pametni dečaci ili devojčice uvek ras-krinkali ujaka ili strica kao špijuna.

Pesmica je glasila:

Od Raderforda, Džounsa
tvog čike i Aronsona,
samo oči i kosti ostadoše
lešinari se dobro najedoše.

Koprcali su se i koprcali,
cvileli su i jaukali,
al' to nikoga ne potrese
znamo šta oni uradiše!

Odma' i' obesi gole,
na kiši, snegu da mole
Raderforda, Aronsona,
tog tvog čiku i Džounsa.

Na kraju jedan igrač baca loptu uvis i imenuje drugog, koji mora da je uhvati pre nego što padne na zemlju inače će postati neprijatelj koga treba obesiti. A to znači da mora da istrpi neku kaznu – da pije vodu iz bare ili pusti da mu svi ostali igrači uštinu ruku.

Džuliji je surovost te igre uglavnom bila smešna. Kakve sve užasne stvari deca vole! Međutim, danas su joj se misli vratile O'Brajenu i Smitu koji ga je gledao s obožavanjem. Iz vedra neba se setila Smitovog imena: Winston. Mnogi njegovi vršnjaci zovu se Winston, verovatno po nekom revolucionarnom junaku koji je kasnije postao izdajnik pa ispario. Tog Vinstona su sigurno propustili kroz šake u Ministarstvu ljubavi – kako god da se tad zvalo. Džulijina majka je govorila: „Prošao je kroz Ljubav dok je bila samo Naklonost.“

Deca su je primetila. Dečak s licem nalik lasici u uniformi Uhoda zaškiljio je dok ju je sumnjičavo odmeravao. Džulija mu se srdačno osmehnula i okrenula prema vratima ženskog Hostela 21, vodeći računa da izgleda ležerno. Ne sme zaboraviti da ove nedelje sačuva sledovanje čokolade za decu. Ako znaju da ćeš im povremeno tutnuti slatkiš, neće toliko žuriti da izmišljaju priče o tebi. Uostalom, samo deca mogu da jedu partijsku čokoladu.

Ostale devojke su joj ostavile komad hleba i sira na nadzorničinom radnom stolu u predvorju. Taj sir iz sledovanja su zvale „don“, ali Džulija će propustiti drugi obrok a ogladnela je od vožnje. Smazala je užinu, stojeći pored stola dok je nadzornica, drugarica Atkins, brbljala.

Atkinsonka je Nacionalnost i lice joj je veoma tamne smeđe nijanse, što je u početku opčinjavalo Džuliju. Čak se pitala je li poprimila tu boju od afričke hrane, iako je sad znala da je to bila besmislica. Po svemu ostalom, drugarica Atkins je bila prava londonska posvećena članica Partije kasnih srednjih godina. Uvek se osmehivala, pokazujući svih pet preostalih zuba, a mogla je da začini gotovo svaku misao partijskim oduševljenjem

baš kao što pas izražava sve svoje potrebe lajanjem i mahanjem repom. Nosila je kombinezon s upadljivim zakrpkama, kako je bilo moderno kad je bila mlada, a na reveru je nosila bronzani orden majke-heroja, nagradu zato što je rodila i podigla desetoro dece koja su poživela do regrutacije.

Na zidu pored njenog radnog stola stajale su fotografije sedmoro dece. Šest su bili portreti napravljeni ispred Zida mučenika pre nego što su poslani na front i svi su bili ukrašeni pečatom Crvenog lava, što je značilo da su osobe na njima poginule u ratu. Jedna ćerka, i dalje živa, bila je predstavljena fotografijama u svim uzrastima od ranog detinjstva do četrdesete godine. Pljunuta majka, bila je fizička radnica u Ministarstvu za saobraćaj. Drugarica Atkins nikad nije pominjala troje dece čije fotografije nije imala te je bilo jasno i bez pitanja da su postala nelica. Čudno je pomisliti da za sobom nisu ostavila ništa osim tri desetine udela u tom bronzanom ordenu.

Nacionalnosti često rade kao nadzornici. Tako mogu da steknu članstvo u Partiji i izbegnu logore, pa im dugo radno vreme izgleda kao mala cena koju plaćaju. Zlobnici govore da su Nacionalnosti spremnije da cinkare belce na koje motre i od kojih traže nemilosrdna mita. Međutim, to pričaju i za ljude iz Poluautonomnih zona, tako da Džulija nije bila sasvim sigurna u te glasine. Nadzornica Atkins uopšte nije takva. Ona zahvalno prihvata sitne poklone, ali nikad se ne ponaša loše prema devojkama koje nemaju ništa da joj daju. Obožava Partiju i naivno se oduševljava svakom novom dogmom, ali ne pokazuje želju da prijavi one koji tu dogmu ne shvataju najbolje. Obožava devojke koje su joj poverene i samo joj je Partija milija od njih. Niko ne zna da je ikad aktivirala Alarm/Žuto ili Alarm/Crveno, a kamoli Alarm/Crno. Za sve vreme koliko je Džulija u Hostelu 21, ostali su bez samo tri devojke. Sa strožom nadzornicom, taj broj je lako mogao da bude trinaest.

Ako drugarica Atkins ima neku slabost, onda je to njena brbljivost. Nije davala Džuliji da ode jer je pričala o najnovijim

pobedama engsoca i zadovoljno klimala glavom kao da se slaže sama sa sobom. Džuliju su zanimali samo njen hleb i „don“, tako da je samo na jedno uvo slušala šta je Atkinsonka mlela o merama za podršku trupama koje su usvojene na sinoćnom sastanku Saveza nadzornika severnog Londona. Iza nje je s teleekrana dopiralo jednolično izveštavanje o proizvodnji pirinča u američkim poljoprivrednim regionima, a ta mešavina glasova bila je blago uspavljajuća. Čak i kad je prešla na najnovije svađe u hostelu, Džulija je samo pravila saosećajne izraze lica dok je skupljala mrvice koje su joj ispale. Naglo se prenula kad je čula ime Viki.

Drugarica Atkins je pričala: „... tako iscrpljena. Jutros sam se popela da namestim krevete i šta sam zatekla nego malu Viki sklopčanu na krevetu s ćebetom navučenim preko glave. Ko zna kad bi se probudila da nije bilo mene. Zamisli da zakasniš na posao u Centralnom komitetu!“

„Posao je iscrpljuje“, prekinula ju je Džulija brzo. „Viki je samo umorna.“

„Kao da to ne znam!“ Atkinsonka je klimnula glavom. „Centralni komitet! To je previše za običnog smrtnika – i za devojk. Samo mislim da bi bila šteta da se zlopati zbog toga, posle sveg onog višedobrog rada za zamenika direktora Vajtheda.“

Obe su zastale pri pomenu Vajtheda, namerno ne gledajući teleekran. Gotovo su mogle da osete kako se njuškala naginju napred na pomen tog imena.

Džulija je odgovorila s uvežbanim oduševljenjem: „O, drug Vajthed je višedobro pametan. Svi mu se mnogo divimo!“

„O, da“, složi se Atkinsonka. „On je čudo. Mada ne šteti devojke. Iscrpljuje ih jer mu stižu veoma mlade. Koliko Viki ima, osamnaest?“

„Sedamnaest. Tek je napunila.“

„Znam da je to veoma važan posao, Centralni komitet, ali žao mi je kad je vidim tako izmučenu“, nastavila je drugarica Atkins. „Jedva uspeva da zadrži hranu u sebi. Pretpostavljam da je to zbog živaca.“

Atkinsonka se namrštila, zureći u šake. Džulija je čekala. Činilo joj se da u stomaku ima kamen umesto sira. Žena na teleekranu je veselo čitala spisak poljoprivrednih proizvoda koji su rodili bogatije nego što je predviđeno Troletkom. „Avokado – pedeset tona više od plana! Banane – sedamdeset tona preko plana!“ U takvim optimističnim izveštajima o prinosima uvek su navodili proizvode kojih nikad nije bilo u prodavnicama. Da se voditelji nisu stalno oduševljavali rodom, Džulija ne bi ni znala da neki od njih postoje. Neko bi mogao da je mlatne avokadom u glavu, a ona ne bi znala šta je to.

Drugarica Atkins je nastavila tiho, poverljivo: „Znaš šta mislim da bi Viki trebalo da uradi?“

Džulija je shvatila kuda to vodi i došlo joj je da zakuka. Ali naterala se da vedro pita: „Šta?“

„Vešop!“, odgovorila je nadzornica. „Eto šta. Trebalo bi da ode na tretman vešop.“

Vešop je veštačka oplodnja. Partija daje prednost takvom razmnožavanju svojih članova. Seks izvan braka je oduvek bio zločin, ali sad se podozrivo gledalo čak i na brak kao na izvor podeljene vernosti. Jedini dobar drug jeste onaj koji posvećuje i poslednju trunku snage Partiji. Međutim, ti drugovi ne mogu nastati ni iz čega. Stoga će se praviti veštačkom insemenacijom pa odvojiti od svojih proizvođača kako bi ih nepristrasni radnici podizali u centrima za razvoj dece. Vešop je u središtu partijskog „novog porodičnog usmerenja“ i devojke koje se prijavu za tretman dobijaju brojne olakšice.

A neudate devojke tako sakrivaju seksozločine kad ostanu u drugom stanju.

Drugarica Atkins je govorila: „Vajthed će sigurno razumeti ako Viki uzme bolovanje. Naravno, sve bi trebalo da razmislite o vešopu, ali kad se radi o devojci kao što je Viki, čovek može samo da se zapita zašto to već nije uradila. To je baš ono što ti je potrebno kad si iscrpljen. Sad bi mogla da dobija dopunska sledovanja i da se raduje što će dići sve četiri uvis

u zdravsektoru dok joj sestre donose čaj. O, to je sjajna stvar, trudnoća. A vešop je tako čist i naučan. I sama bih to uradila da nisam već rodila decu na starmisleći način. Viki bi tako ostala devica! Zamisli samo.“

Džulija je pazila da joj lice ostane bezizrazno. Naravno da je Atkinsonka znala da Viki nije devica baš kao što nije ni avokado. Ali *nije* znala da su joj devojkice već nedeljama oduševljeno pričale o vešopu i objašnjavale kako je to sjajna stvar – najbolji lek za „poremećaje materice“. Naravno da su to radile. Viki je najmlađa i još uvek se rasplače kad mačka uhvati miša. Ona je hostelska mezimica. Džulija se naročito trudila, pričala joj o svoja dva bezuspešna tretmana vešopa, slatkišima koje je dobijala i bedžu koji su joj dodelili kao da su joj to najmilije uspomene. Čak je, izuzetno obazrivo, natuknula kako to nije uradila samo iz patriotskih pobuda. Viki je bila zaljubljena u Džuliju i pratila ju je u stopu kao ptić majku gusku, te je trebalo da uspe.

Međutim, Viki je bila i hirovita tinejdžerka koja nije htela da priča o svojim nevoljama, pa se budalasto durila kad bi je neko podsetio na njih. U PAZ-u si mogao da uhvatiš takvu devojkicu za potiljak i utuviš joj malo pameti u glavu. Mogao si prosto da kažeš: „Ne budi prokleta budala. Trudna si i porodićeš se u logoru ako se ne potruđiš da izgleda valjano.“ U Londonu moraš da pričaš u zagonetkama, a s Viki si polovinu vremena pričao sam sa sobom.

Drugarica Atkins je nastavila: „Znam da ne vredi da ja to potegnem. Ko sluša glupe starice kao što sam ja? Ali ona se ugleda na tebe. Znam da je tako.“

Džulija je odgovorila s promišljenom ravnodušnošću: „Možda bi drug Vajthed mogao da porazgovara s njom.“

Atkinsonka se štreknula. „O, on je sigurno prezauset. Stvarno veliki čovek! Nesebično radi za dobrobit Partije.“

„Veliki čovek. Daje sve od sebe.“

„Pa, kad bi bar razmislila o tome.“ Atkinsonka je odmah-nula glavom. „Ona je ucveljena. To ne rešava ništa.“

Molećivo je pogledala Džuliju, koju je obuzeo nemoćan bes. Najfiniji ljudi uvek sve otežavaju. Atkinsonka bi trebalo da zna da ne može pomoći svima, ne kad ne žele sami sebi da pomognu.

Međutim, uhvatila je sebe kako odgovara: „Popričaću s njom. Ne mogu obećati da će me poslušati, ali videću šta mogu da uradim.“

Nadzornica se razvedrila kao da je sve rešeno. „Znala sam da mogu da računam na tebe, drugarice. Dobro, nemoj da te ja zadržavam. Vreme i klozeti ne čekaju nikoga.“

U ženskom Hostelu 21 su spavaonica, nadzorništvo i zajednička prostorija u prizemlju, dok je sve što ima veze s vodovodom na spratu. Džuliju je taj raspored izluđivao. Zbog toga je pritisak vode bio slab i naravno da su zagušenja bila redovna, a voda se probijala kroz pod i curila na krevete. Ljudi su govorili da je tako osmišljeno kako bi se dobio sloj zaštite za slučaj da vođena bomba pogodi hostel dok stanarke spavaju. To nije loša teorija, ali Džulija je imala drugu. Mislila je da je to Partija uradila kako bi joj kidala živce.

Kuhinja više nije bila u funkciji i koristile su je samo za sušenje veša, tako da su stanarke išle na sprat mahom zbog prostorije za svojživot. „Svojživot“ je novogovorski izraz za vreme koje neko provodi sam: duge šetnje, večernje čitanje, gledanje zalaska sunca. Uvek je pogrdan i koristi se da podseti drugove da je vreme koje nije iskorišćeno za kolektivno dobro protraćeno. Međutim, na hostelskim vratima je svojživot značilo samo klozet. Kad je Edi tek stigla iz neke bestragije u ženski Hostel 21, namrštila se kad je videla taj znak i pitala: „Hoćete li da kažete da su nam životi sranje?“ Margaret je nervozno pogledala teleekran, a Edi je shvatila taj znak pa dodala: „Ja ne mislim da mi je život sranje! Mislim da mi je život prelep!“ Džulija je čula da je taj natpis zaostao iz vremena kad su hosteli još imali kade pa su morali da odvrte radnike od izležavanja

u njima. Danas se koriste partijska kupatila, u kojima se pereš pod budnim okom partijskog činovnika koji dune u pištaljku ako odugovlačiš.

Poslednja prostorija na spratu je svlačionica. Džulija se uputila tamo, pomalo napeta kao i uvek kad je trebalo da se presvuče. U svlačionicama su teleekrani postavljeni na sva četiri zida i nakrivljeni su s vrhova ormara, tako da je nemoguće presvući se izvan njihovog vidokruga. A bilo je protiv pravila staviti nešto što bi zaklonilo pogled, tobože da bi se otežalo skrivanje robe s crnog tržišta. Međutim, opšte je mišljenje da je zapravo tako zato što njuškala vole da krišom gledaju nage devojke. Zvanično su ekipe infosektora koje nadziru te ekrane isključivo sastavljene od ženskih kadrova, ali glasine to osporavaju. Uostalom, Džulija je posle mnogo godina u Omladinskom antiseksualnom savezu znala da ne manjka žena koje se dive ženskim telima.

Dok je otvarala ormarić, razmišljala je o tome pa joj je gotovo promakao komadić papira ubačen kroz rešetke. A kad ga je primetila, odsutno je uzela ceduljicu, misleći da se odnosi na zapušen klozet. Videvši šta je napisano, ukočila se pa odmah skupila prste oko papira. Srce joj je ubrzalo. Naterala se da diše ravnomerno i nastavi da pretura po ormariću kao da se ništa neobično nije desilo. Osetila je vrelinu na celom telu, vrelinu koja će se uskoro pretvoriti u znoj.

Prekasno je shvatila da bi dobra članica Partije zbog teleekrana napravila dramu pa otrčala u prizemlje i s drugaricom Atkins upalila Alarm/Crveno. Ako bi to sad uradila, svaka budala bi videla da je odglumila zapanjenost. Kroz glavu su joj prošli miševi bez očiju koji je grizu u mraku u Ljubavi. Znoj je već izbio i postalo joj je hladnjikavo u prostoriji s promajom.

Na cedulji je pisalo: VOLIM TE.

U prvi mah je nerazumno pomislila da je poruka od Vinstona Smita. Naravno, on nije to mogao da uradi. Čak i da mu je palo na pamet da napiše tako nešto, nikad ne bi uspeo da

uđe u ženski Hostel 21. Pre će biti komunalni inspektor koji se često zadržava u spavaonici i podrugljivo smeška dok gleda donji veš ostavljen da se suši ili poštara koji donosi pakete i uvek je zaljubljen u neku od devojaka. Momak s kojim se Džulija krišom viđala trebalo bi da bude glavni osumnjičeni, ali on je otpao. Radio je u magacinu u Ministarstvu izobilja i bio lep na oko, ali obavio bi posao za minut pa nastavio da nagvažda o partijskim dužnostima dok je Džulija i dalje tražila cipele.

Sama cedulja nije odavala ništa. Slova su bila nespretno oblikovana; očigledno ih je napisao neko ko nije navikao da drži olovku. Ali to bi mogao da bude bilo ko ko ima manje od trideset godina. Otkako su izmišljeni kažipisi, ljudi retko koriste hemijske ili grafitne olovke. Mastilo je bilo vođenkasto i plavkasto, a gornja polovina slova E bio je samo neobojeni usek na papiru, ali to je mogla da uradi bilo koja olovka u Londonu. Dobro crno mastilo otkrilo bi joj više.

Džulija je bila gotovo sigurna da njuškala nisu primetila ništa čudno: samo ceduljicu kakve devojke često ostavljaju jedna drugoj o zadacima ili zajedničkim sledovanjima. A možda je uopšte nisu ni videli. Bila je leđima okrenuta ekranu i vrata ormarića su je zaklanjala. U najgorem slučaju su videli kako baca pogled na papirić pa nastavlja da pretura. Pošto je pola minuta razmišljala o tome, zgranula se zbog toga što je mogla da nadigne dreku. Zamisli da zbog nje onaj mali poštara ili onaj jadni tupson iz Izobilja završe u Ljubavi. Bilo kako bilo, svako potkazivanje je opasno, pogotovo kad je reč o seksozločinu. Ako muškarca optuže za tako nešto, on često povuče devojkicu sa sobom jer ga je „ohrabrivala“. Ne, Džulija se izvukla. Pomogli su joj instinkti iz PAZ-a.

I dalje držeći cedulju u šaci, izvukla je „gadarije“ koje koristi za prljave poslove. Taj kombinezon je toliko pohaban da zakrpe na kolenima podsećaju na lišaje. Pozadina je gotovo providna. A prednji deo je istakčan rupicama jer joj je žar s cigareta godinama padao po njemu.

Okrenula se prema teleekranu, srdačno se osmehnula i rekla: „Presvući ću se da ne isprljam dobar kombinezon. Ako je neki drug na dužnosti, zamoliću ga da skrene pogled.“ Džulija je to često govorila da zabavi ostale devojke. Pretpostavljale su da će svi muškarci koji to čuju dotrčati. Džuliju nije bilo briga ko će joj videti golo dupe, bilo je to dobro dupe i nije imala čega da se stidi. Nekad ju je čak zabavljalo da zamišlja kako se njuškala uspaljuju.

Naravno, sad je računala da će guzicom skrenuti pažnju s ruku. Šepureći se, otkopčala je kombinezon. Dok ga je svlačila, podigla je jednu nogu pa onda drugu, a rukom se prirodno pridržala za gornju policu u ormariću. Tu je ostavila ceduljicu, uglavljenu između elegantnih čizama. Dok je vešala dobar kombinezon i brzo navlačila pohabani, premotavala je događaj u glavi. Bila je gotovo sigurna da je sve u redu. Dok se obukla i zatvorila vrata ormarića, skoro se sasvim smirila.

U međuvremenu su se dve hostelske mačke, Tigar i Komesar, stvorile iza nje i počele da se bore oko ispale čarape. Pošto je mačkama urođeno da prave nevolje, odlučile su da to rade tačno ispred vrata svojživota. Džulija se nasmejala i rekla: „Idite da lovite miševe, lenji kapitalisti!“ Podigla je sajlu i krenula prema njima, a mačke su se zaustavile usred napada. Tigar je skočio na noge. Komesar je ostao opružen, sa čarapom prebačenom preko narandžaste butine a jednom šapom i dalje ratoborno iskrivljenom u vazduhu. Spustio je glavu i zevnuo. Džulija je gurala stopalo ispod njega sve dok nije iznervirano skočio i udaljio se. Kad je otvorila vrata, obe mačke oduševljeno jurnuše u svojživot ispred nje. Ponovo se nasmejala i rekla: „Samo vas gledam, zlomislioci. Dva prokleta Francuza, eto šta ste.“

Kabina klozeta 1 nije imala vrata i gledala je pravo u teleekran, tako da je stidljivije devojke nisu koristile, a klozet 2 bio je stalno zauzet. Čak i kad bi se zapušio, neka bi ga upotrebila i ostavila još veći nered za sobom. Ipak, kad je Džulija jutros